

Na pravou míru: Reakce na článek na novinky.cz

3.11.2023 - | Česká správa sociálního zabezpečení

Moje manželka, celý život pracující jako učitelka, si 1. června loňského roku zažádala o předčasný důchod. Dodnes, tedy do 31. října 2023 nemá výměr důchodu a nedostala ani korunu.

„Moje manželka, celý život pracující jako učitelka, si 1. června loňského roku zažádala o předčasný důchod. Dodnes, tedy do 31. října 2023 nemá výměr důchodu a nedostala ani korunu. Její stížnosti, reklamace a protesty jsou dosud zcela bezvýsledné. Asi má umřít hladu,“ sdělil Právu osmašedesátiletý důchodce z Karlových Varů.

Své jméno si přál nezveřejňovat, dodal, že jeho žena jede příští týden věc řešit na úřad do Prahy.

Na pravou míru:

Pokud někdo na důchod čeká například déle než rok, je potřeba upozornit, že to není standardně způsobeno pochybením či nečinností ČSSZ. V loňském a letošním roce bylo zpoždění ve vyřizování důchodů způsobeno extrémním počtem žádostí o důchod, ČSSZ o této situaci informovala, současně ČSSZ přijala řadu opatření, aby se situace ve vyřizování žádostí o důchod co nejdříve stabilizovala. Rozhodně nám není lhostejná situace konkrétní klientky, která je v článku zmíněna, stejně jako nám není lhostejná situace i dalších klientů, kteří museli na vyřízení žádosti o důchod čekat delší dobu. Článek se ale na tomto konkrétním případě snaží navodit dojem, že se ve vyřizování důchodů nic nezměnilo a nadále se stanovená lhůta pro vyřízení žádosti nedodržuje.

Bez znalosti konkrétního případu sice nemůžeme vyloučit, že se skutečně jedná o pochybení na straně ČSSZ. Žádosti o důchod, u kterých ale již uplynula lhůta pro jejich vyřízení, byly a jsou ze strany ČSSZ důsledně kontrolovány a ČSSZ se jim věnuje s maximální prioritou. Pokud pak tato konkrétní klienta o předčasný důchod požádala 1. 6. 2022, jeví se jako velmi pravděpodobné, že žádost není vyřízena z objektivních důvodů. V praxi totiž mohou nastávat situace, které jsou zmíněny dále, kvůli kterým skutečně může docházet k tomu, že ve výjimečných případech jsou žádosti vyřizovány i rok, to však neznamená, že lhůta pro vyřízení žádosti ze strany ČSSZ nebyla v těchto případech automaticky dodržena.

Po sepsání žádosti o důchod začíná běžet proces jeho vyřizování. Posuzuje se, zda žadatel splňuje podmínky nároku na dávku a jeho výše. K rozhodnutí o žádosti je potřebná součinnost klienta, např. k doložení chybějících dokladů nebo sdělení některých rozhodných skutečností, ale i součinnost zaměstnavatele, např. doložení Potvrzení zaměstnavatele při podání žádosti o důchod jeho zaměstnance podle § 83 zákona č. 582/1991 Sb. Doložit tyto doklady bývá v řadě případů pro Českou správu sociálního zabezpečení i samotného klienta časově náročné a prodlužuje to samotné řízení. Vliv na dobu řízení může mít také celá řada specifických situací.

Chybějící doby pojištění

Pokud v evidenci ČSSZ nejsou veškeré doby pojištění, může to mít vliv na výši důchodu a v některých případech to může znamenat i jeho nepřiznání. Chybějící doby je však možné zpětně doložit. Základním dokladem prokazujícím doby důchodového pojištění (zaměstnání) je evidenční list důchodového pojištění. Využít lze i zápočtový list, výplatní pásky, pracovní smlouvy a jiné. ČSSZ se

snaží vše došetřit, nicméně toto došetřování samozřejmě celý proces přiznání důchodu prodlužuje, zejména v situaci již neexistujících zaměstnavatelů.

Život v zahraničí

Zvláštní situace nastává, pokud klient získal dobu pojištění za zaměstnání, podnikání nebo i náhradní dobu také v zahraničí. Pro ověření nároku je potřeba součinnost zahraničního nositele pojištění. Pouhé doklady předložené žadatelem jsou pro zápočet zahraniční doby pojištění nedostačující. Jelikož zahraniční instituce nemá povinnost odpovědět hned, navíc sama třeba některé skutečnosti došetřuje, musí ČSSZ na její vyjádření vyčkat, neboť mnohdy nemůže v řízení o českém důchodu pokračovat a poskytnout žadateli ani zálohu na důchod.

Pozůstalostní důchody

Při vyřizování pozůstalostního důchodu (sirotčí, vdovský, vdovecký), kdy zesnulá osoba ještě nepobírala starobní nebo invalidní důchod, je nezbytné pro výpočet tohoto důchodu doložit chybějící doby pojištění zesnulého jako při vyřizování starobního důchodu. U sirotčího důchodu, pokud sirotek studuje, je nutné mít zajištěn doklad o studiu, neboť tento doklad je nezbytným pro prokázání nároku na tuto dávku. U sirotčího důchodu nezletilému sirotkovi navíc může být vyřízení žádosti prodlouženo o ustanovení zákonného zástupce či (zvláštního) příjemce jeho důchodu.

Invalidní důchody

Žadatel o invalidní důchod přikládá kromě chybějících dob pojištění také lékařskou zprávu svého ošetřujícího lékaře o svém zdravotním stavu a další lékařsky potvrzené objektivní zprávy a nálezy dle vlastního uvážení. Invalidita se pak určuje podle vyhlášky, která obsahuje výčet zdravotních postižení a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti. Pokud je třeba dodané podklady upřesnit či rozšířit pro jejich správné posouzení posudkovým lékařem, žádá ČSSZ o toto doplnění a následně čeká, než klient s pomocí svého ošetřujícího lékaře lékařskou zprávu doloží.

Exekuce

Také exekuce nebo insolvence žadatele o důchod má vliv na délku zpracování žádosti o důchod. Pokud ČSSZ nemá údaje potřebné pro zavedení exekuční či insolvenční srážky, musí je došetřovat. O dobu došetřování se prodlužuje zákonná lhůta pro zpracování žádosti. Proto by měl klient předložit kopie exekučních příkazů už při sepisování žádosti o důchod.

Doba došetřování se z celkové doby odečítá

Zároveň je potřeba upozornit, že doba, po kterou se došetřují rozhodné skutečnosti včetně šetření v zahraničí, se z celkové doby řízení odečítá. Zohlednění této odečítané doby se v evidenci nevyřízených případů provádí až při jeho definitivním zpracování. Ve statistikách počtu žádostí po 90denní zákonné lhůtě se tak vždy nachází i případy, u kterých je dosud realizováno šetření chybějících dokladů, bez kterých nelze o žádosti rozhodnout. Pokud tedy například v evidenci chybí doby pojištění, které musí ČSSZ došetřit, je v průběhu řízení možné, že se překročí lhůta 90 dní a tato žádost je tedy aktuálně evidována jako „po lhůtě“. Po došetření a rozhodnutí se však doba došetřování odečte a tato žádost bude fakticky evidována jako vyřízena do 90 dnů, tedy ve lhůtě.

https://www.cssz.cz/web/cz/uvod/-/asset_publisher/GQ48v1KeNe0J/content/id/2553499